

Svendborg
Kommune

Svendborg Kommunes Klimahandleplan 2022

Statusrapport 2023

August 2023

Indhold

Intro og læsevejledning

Resumé

CO₂-opgørelse

Energi

Transport

Landbrug og skovbrug

Affald og ressourcer

Fødevarer

Skybrud

Stormflod og kysterosion

Varme og tørke

Tværgående indsatser

Kræver ekstra opmærksomhed

Bilag

Intro og læsevejledning

I 2023 har vi mærket klimaforandringer i kraft af tørke, oversvømmelser og naturbrande. Det ikke kun syd for os, men også hos vores nordiske nabolande.

Herhjemme var juni måned usædvanligt tør, juli regnfuld, og september måned blev den september nogensinde målt med så høj en temperatur.

2022 var et anderledes år, hvor fokus var på energiforsyning og stigende energipriser på grund af krigen i Ukraine.

Status for de 49 indsatser i Svendborg Kommunes Klimahandleplan 2022 bliver givet ved en årlig rapportering. Dette er den første rapportering siden vedtagelse af klimahandleplanen i september 2022.

Først præsenteres hovedkonklusionen i den nyeste CO₂-opgørelse fra august 2023. Herefter følger en status for klimahandleplanens 49 indsatser ved brug af en trafiklysmode. Til sidst er en status for hvor langt, vi er i forhold til de vedtagne delmål for 2030 i klimahandleplanen. Det skal bemærkes, at der ikke er delmål for alle indsatser. For flere oplysninger om de enkelte indsatser henvises der til bilag til denne statusrapport.

Resumé

I årene 2022 og i 2023 har der været et stort fokus på at få nedbragt energiforbruget og på omstillingen til vedvarende energi både hos borgere, virksomheder og i kommunen.

Alle indsatser under energi er godt i gang eller startet op. Kommunen bidrager som aktiv part i planlægningen for opstilling af seks nye vindmøller og flere solcelleanlæg. Kommunen bidrager desuden med analyser, borgerinddragelse m.m. for udrulning af mere fjernvarme.

Det er også nødvendigt. Den nyeste CO₂-opgørelse viser nemlig, at udledningen for kommunen som geografi steg med 3% fra 2020 til 2021. Til gengæld faldt udledningen fra kommunen som virksomhed med 3 % fra 2020 til 2021 – kommunens drift står dog kun for 2% af den samlede udledning.

Vi kommer altså ikke i mål med klimaneutralitet (CO₂-reduktion), uden at vi har både borgere og virksomheder med. Derfor har vi påtaget os en faciliterende rolle, hvor vi kan bidrage til vidensdeling, etablering af forpligtigende samarbejder, igangsættelse af analyser m.m. Vi har for eksempel afholdt dialogmøder med virksomhederne, bl.a. i forhold til udarbejdelse af klimaregnskaber.

Vi er på rette vej med udskiftning af oliefyr. Udskiftningen af de sidste oliefyr vil dog kræve en indsats. Fremskrivninger af udfasningen af naturgasfyr viser, at det går for langsomt, og at vi med den nuværende hastighed ikke når målene for 2030. Vi

informerer jævnligt borgere om muligheden for at få energitjek med tilskud.

Den kommunale omstilling til elbiler og opstilling af flere ladestandere går godt. Udarbejdelse af en mobilitetsplan er imidlertid ikke længere prioriteret. En plan der bl.a. vil kunne støtte alternativer til personbiltransport som har en stor udledning.

Indgåelse af en fælles fynsk samarbejdsaftale med landbruget er på trapperne. Plantning af 114 ha ny skov øst for Svendborg er på vej. Kommunen mangler imidlertid virkemidler for at bidrage mere til landbrugets grønne omstilling

Den nye affaldsordning med indsamling af 10 affaldsfraktioner er udrullet til kommunens husstande. Etablering af et fælles fynsk affaldssorteringsanlæg trækker ud og er en svær nød at knække.

Sund og velsmagende mad med mindre klimaaftryk er målet for det arbejde, som er i gang sammen med Svendborg Kommunes køkkener, restauranter og fødevarerleverandører. Svendborg Kommune har blandt været initiativtager til et netværk blandt de fynske kommuners personalekantiner.

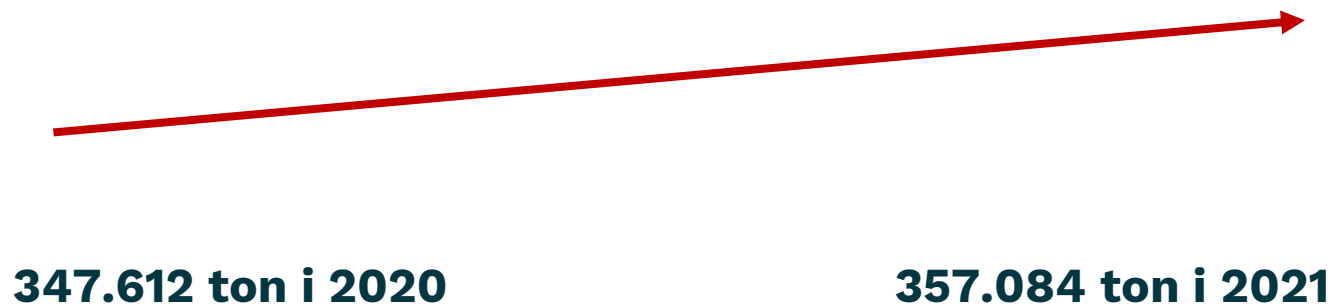
Der er vedtaget en handleplan for klimasikring af Svendborg Havn, og første skridt for sikring af Søndre Havn er taget. Her spiller kommunen en stor rolle både i planlægningen, projekteringen og som bidragsyder til finansieringen.

Der mangler ressourcer til flere af indsatserne for klimarobusthed. Mange af disse indsatser starter med at kommunen udføre kortlægning og analyser som et afgørende grundlag for handleplaner og konkrete aktiviteter.

Flere af kommunens skoler gør en stor indsats for at inddrage grøn omstilling i undervisningen. Det sker bl.a. ved at være med i Grøn Skole.

Klimahandleplanen har fokus på klimatilpasning i forhold til skybrud og oversvømmelser fra havet. Denne sommer har vist, at hedeølger og tørke bliver en udfordring, som kommunen også bidrage til en håndtering af i nær fremtid, især med hensyn til vores ældre borgere som er særligt udsatte.

CO₂-udledningen for kommunen som geografisk område steg med 3% fra 2020 til 2021.

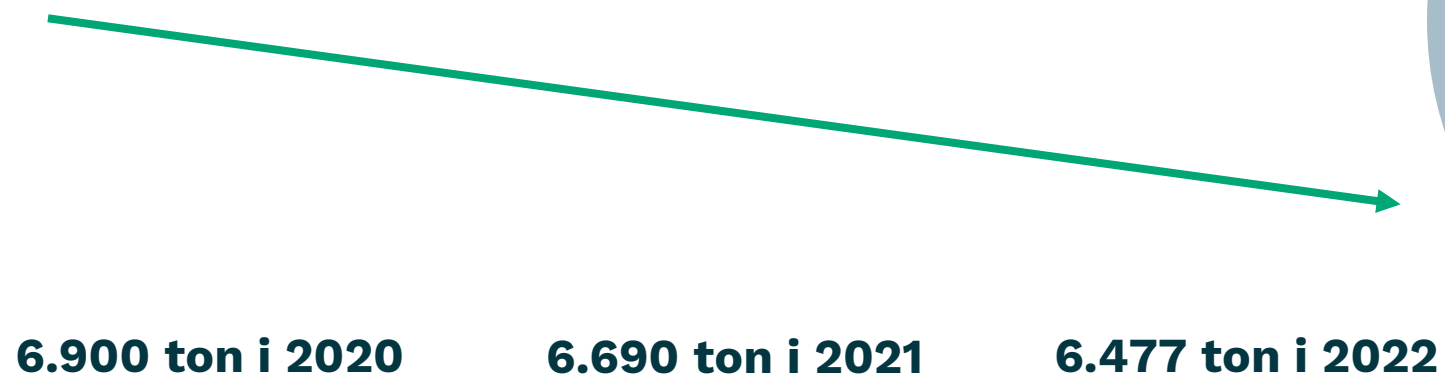

Stigningen skyldes bl.a.:

- Øget energiforbrug i alle sektorer.
- Forbruget af fossil energi er steget.
- Kraftvarmen i Svendborg Kommune producerede væsentlig mere el i 2021. Det reducerer elimporten til kommunen, og da andelen af VE er lavere i lokalt produceret el giver det en øget CO₂-udledning.
- 2021 var et dårligt vind-år

Data kan ikke for nuværende sammenlignes med 2019 som er basisåret.

CO₂-udledning for kommunen som virksomhed faldt med 3% fra 2020 til 2021.

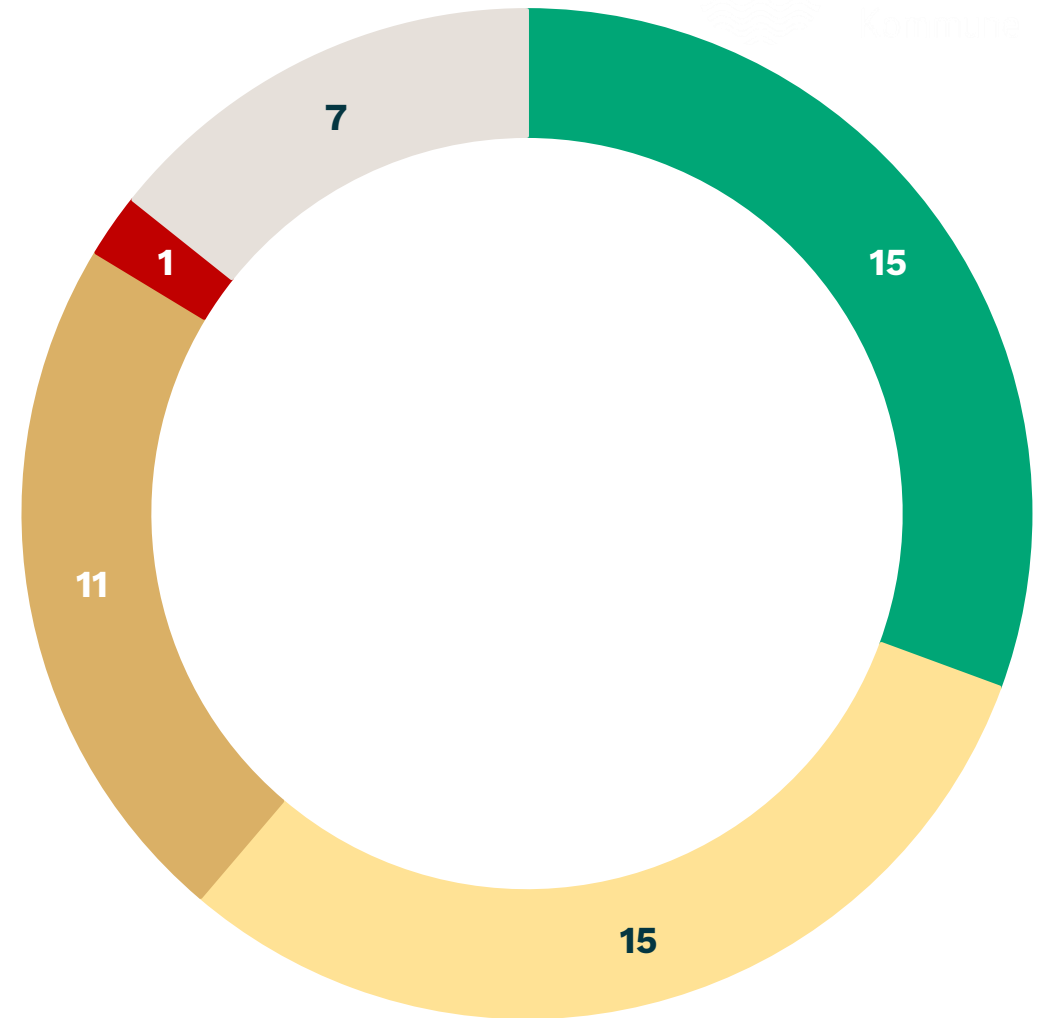
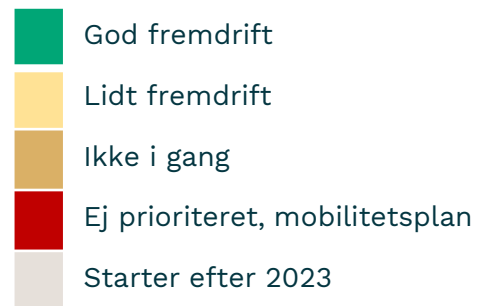

Den mindre udledning skyldes bl.a.:

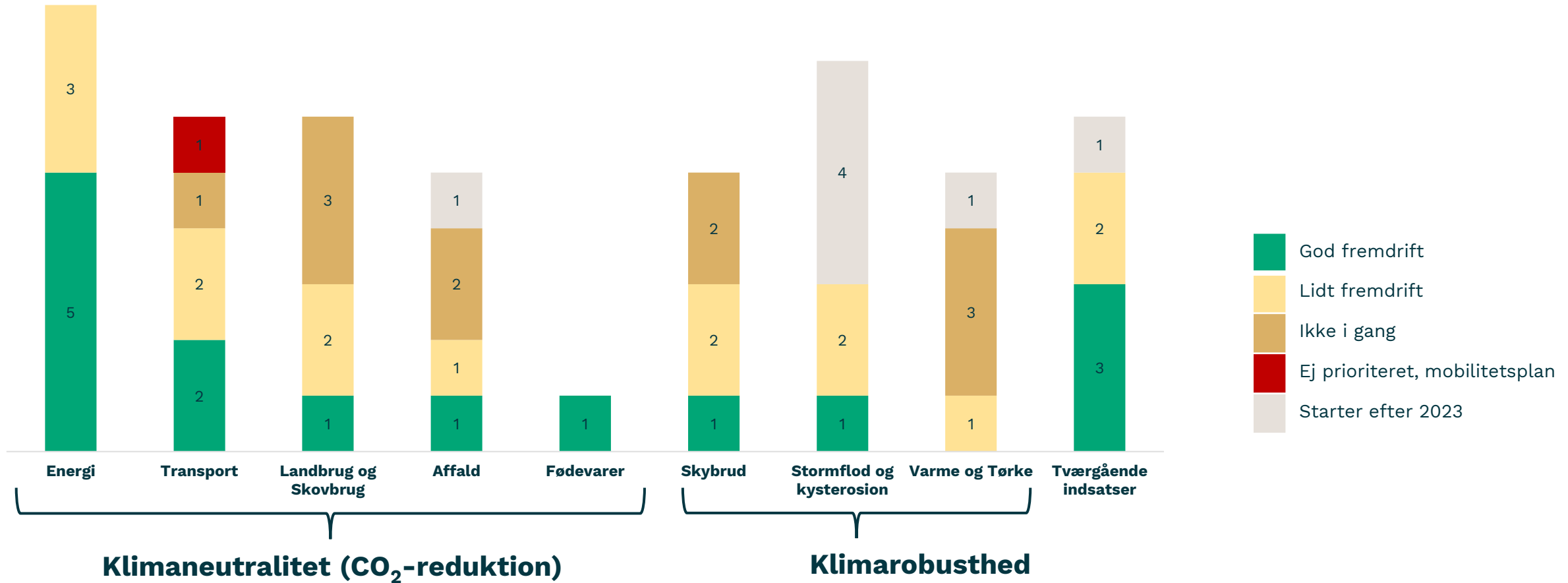
- Mindre varmeforbrug på grund af nedsat rumtemperatur i slutningen af 2022 samt udskiftning af gasfyr med varmepumper.
- Udskiftning af fossildrevne til eldrevne køretøjer.
- Nedsat brændstofforbrug til Højestene som følge af fokus på bæredygtig sejlads.

Data kan ikke for nuværende sammenlignes med 2019 som er basisåret.

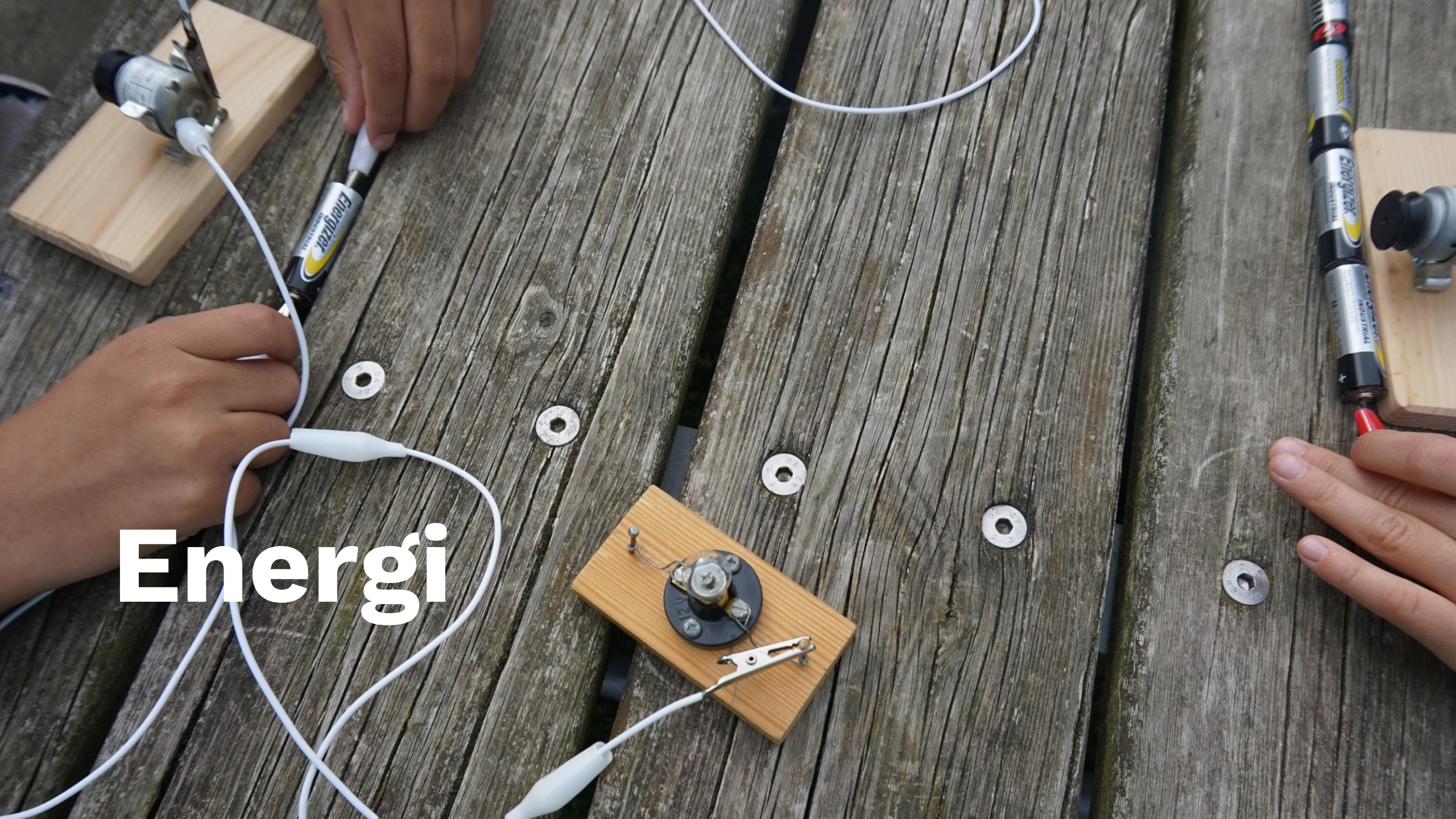
Der er god eller lidt fremdrift i 30 ud af 49 klimaindsatser. 11 indsatser er ikke kommet i gang. Indsatsen vedr. en mobilitetsplan er ikke længere prioriteret.

Den største fremdrift er i indsatserne for at nå klimaneutralitet.

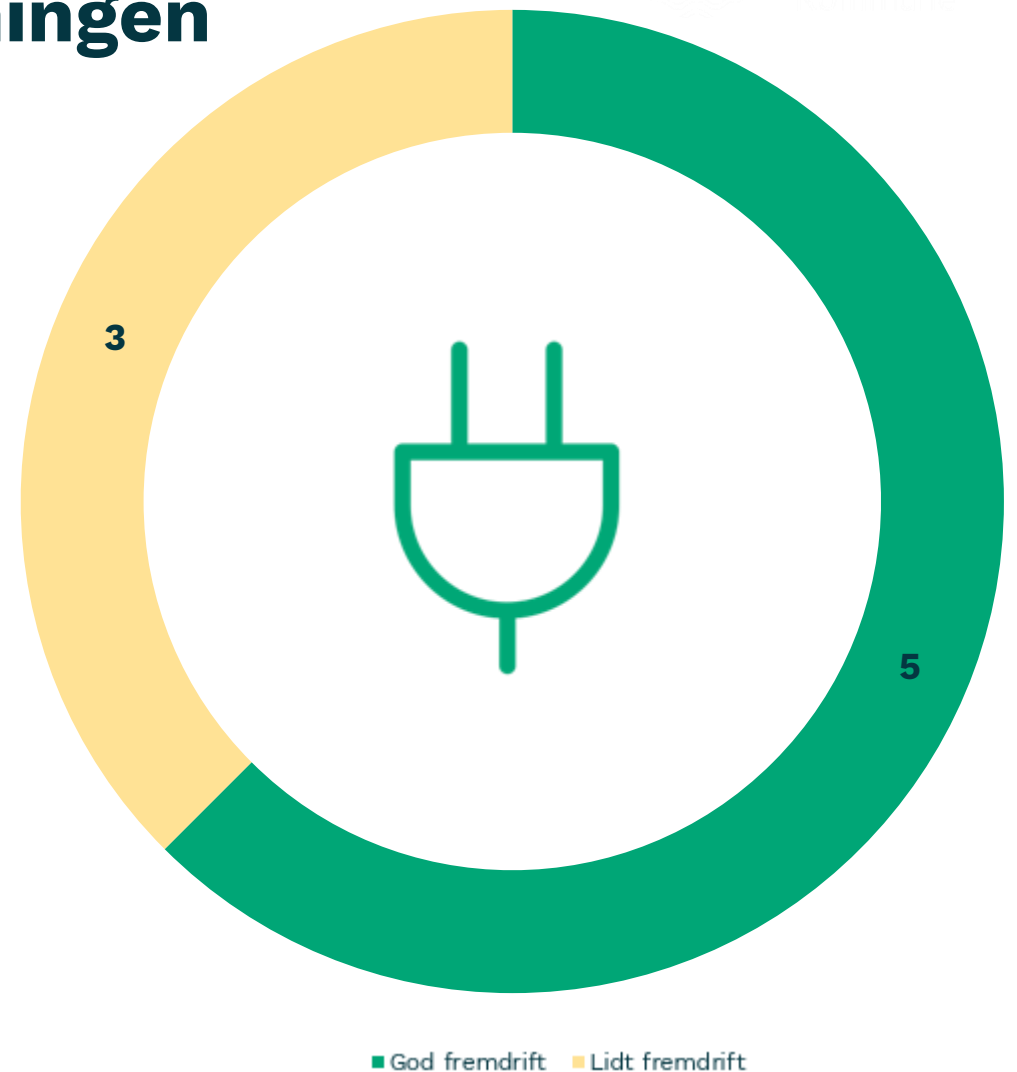
Energi

Vi er godt på vej mod markant mere vedvarende energi, men udskiftningen af gasfyr går stadig langsomt.

8 indsatser

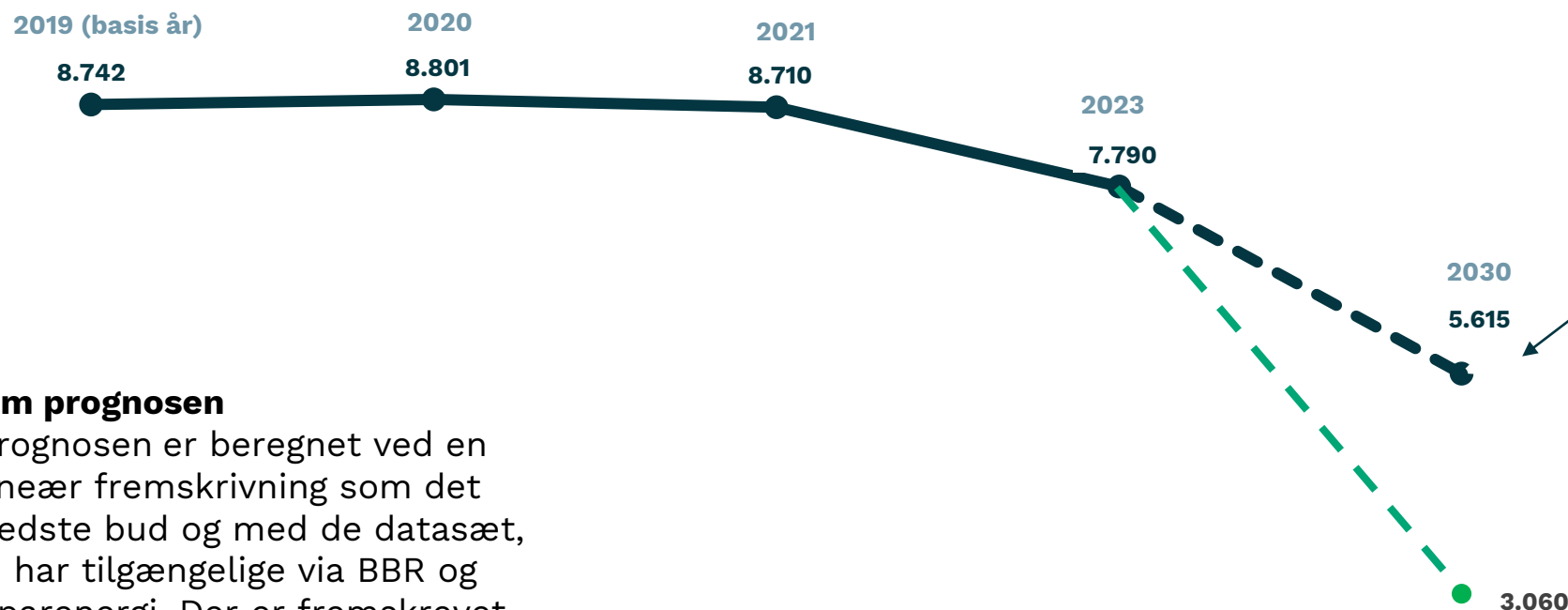
- Konvertering af olie- og naturgasfyr til individuelle varmepumper
- Fjernvarme uden fossil energi
- Energoptimeringer i boligmassen
- Udbygning af vedvarende energi – private aktører
- Udbygning af vedvarende energi – Svendborg VE A/S
- Konvertering af olie- og naturgasfyr til fjernvarme
- Kommunale bygninger uden fossil energi
- Energoptimeringer i erhvervslivet

Mål og status

Mål i 2030	Status i 2023
Fossilfri fjernvarme (spidsbelastning undtaget)	Revision af varmeplan 2030 er påbegyndt, og projektforslag for lukning af Svendborg Kraftvarme er politisk godkendt
Generel udfasning af biomasse: affald, træ og halm (minimum reduktion på 50%)	Reduktion på 12% i 2021 i forhold til 2019
90% færre oliefyr end i 2019	Reduktion på 37% i oktober 2023 i forhold til 2019
65% færre naturgasfyr end i 2019	Reduktion på 11% i oktober 2023 i forhold til 2019
Etablering af seks vindmøller på 150 meter og 145 ha solcelleanlæg	Planlægning for seks nye vindmøller á 150 meter (tre ved Broholm og tre ved Høje Dong) og 110 ha solceller (50 ha ved Høje Dong og 60 ha mellem Gudbjerg og Lakkendrup)
Stiftelse af mindst ét energifællesskab med kommunen som deltager	Stiftende generalforsamling for energifællesskabet i Skårup med kommunen som deltager i november i 2023

Med nuværende tempo i udskiftningen af gasfyr når vi ikke målet i 2030.

Fortsætter vi som nu, når vi kun en reduktion på ca. 35%

Mål i 2030: 65% reduktion

Om prognosen

Prognosen er beregnet ved en lineær fremskrivning som det bedste bud og med de datasæt, vi har tilgængelige via BBR og Spareenergi. Der er fremskrevet med en reduktion på 300 gasfyr/år.

Udskiftningen af oliefyr går fremad, men ...

2019 (basisår)

3.526

2020

3.022

2021

2.750

2023

2.234

2030

353

-264

Mål i
2030: 90%
reduktion

Fortsetter vi
som nu, når
vi længere
end vores
mål.*

Om prognosen

Prognosen er beregnet ved en lineær fremskrivning som det bedste bud og med de datasæt, vi har tilgængelige via BBR og Spareenergi. Der er fremskrevet med en reduktion på 345 oliefyr/år.

**Udskiftning af de sidste oliefyr vil kræve en indsats, og erfaringen viser, at udfasningen ikke sker lineært.*

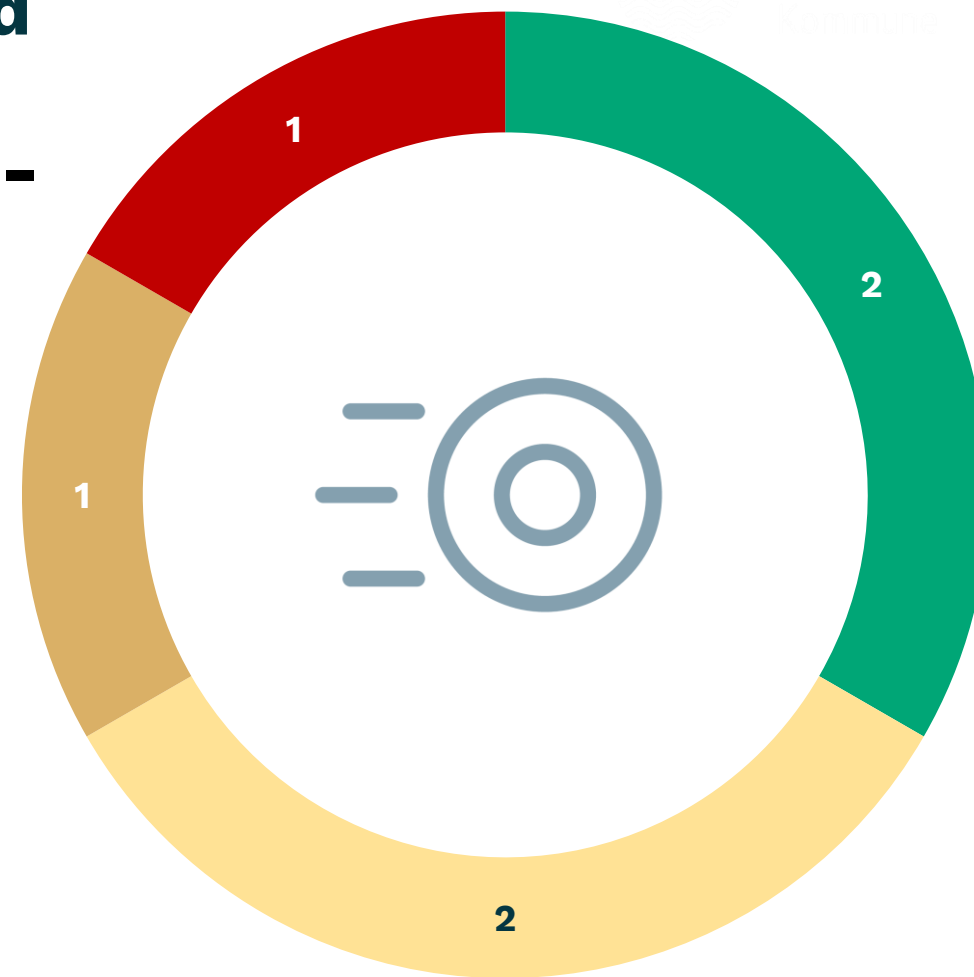
Transport

Omstillingen af den kommunale transport er godt i gang. Til gengæld er en mobilitetsplan, der bl.a. vil kunne støtte alternativer til personbiltransport, som har en stor udledning, nedprioriteret.

6 indsatser

- Omstilling til el i kommunale biler
- Ladeinfrastrukturplan og opstilling af ladestandere
- Omstilling til fossilfri færgedrift
- Alternativer til personbilskørsel*
- Omstilling til elbusser
- Mobilitetsplan

Personbiltransport står for 70% af udledningen fra transporten.

■ God fremdrift ■ Lidt fremdrift ■ Ikke i gang ■ Ej prioriteret

* f.eks. etablering af samkørselspladser, flere cykelstier og meget mere

Mål og status

Mål i 2030 i klimahandleplanen	Status i 2023
100% eldreven kommunal bilpark	23% af kommunens biler er eldrevene, og det forventes, at 42% af flåden er eldreven ultimo 2023.
100% eldrevene Fynbus-ruter	Beslutning om udbud af eldrevene bybusser med forventet driftsstart fra august 2025. De regionale ruter og de lokaleruter forventes udbudt som nulemissionsbusdrift i 2027.
Fossilfri kommunalt ejede færger	Højestene har nedsat sit brændstofforbrug. Der er indgået indkøbsaftale om ny standard el færge som erstatning for Højestene. Tilskud til Hjortøboen fra pulje til grøn omstilling er opnået. Der mangler egenfinansiering, og der er indsendt statusrapport til Trafikstyrelsen. Omstilling af M/S Helge afventer.
Mobilitetsplanen er vedtaget	Politisk beslutning om ikke at afsætte midler til udarbejdelse af en mobilitetsplan.

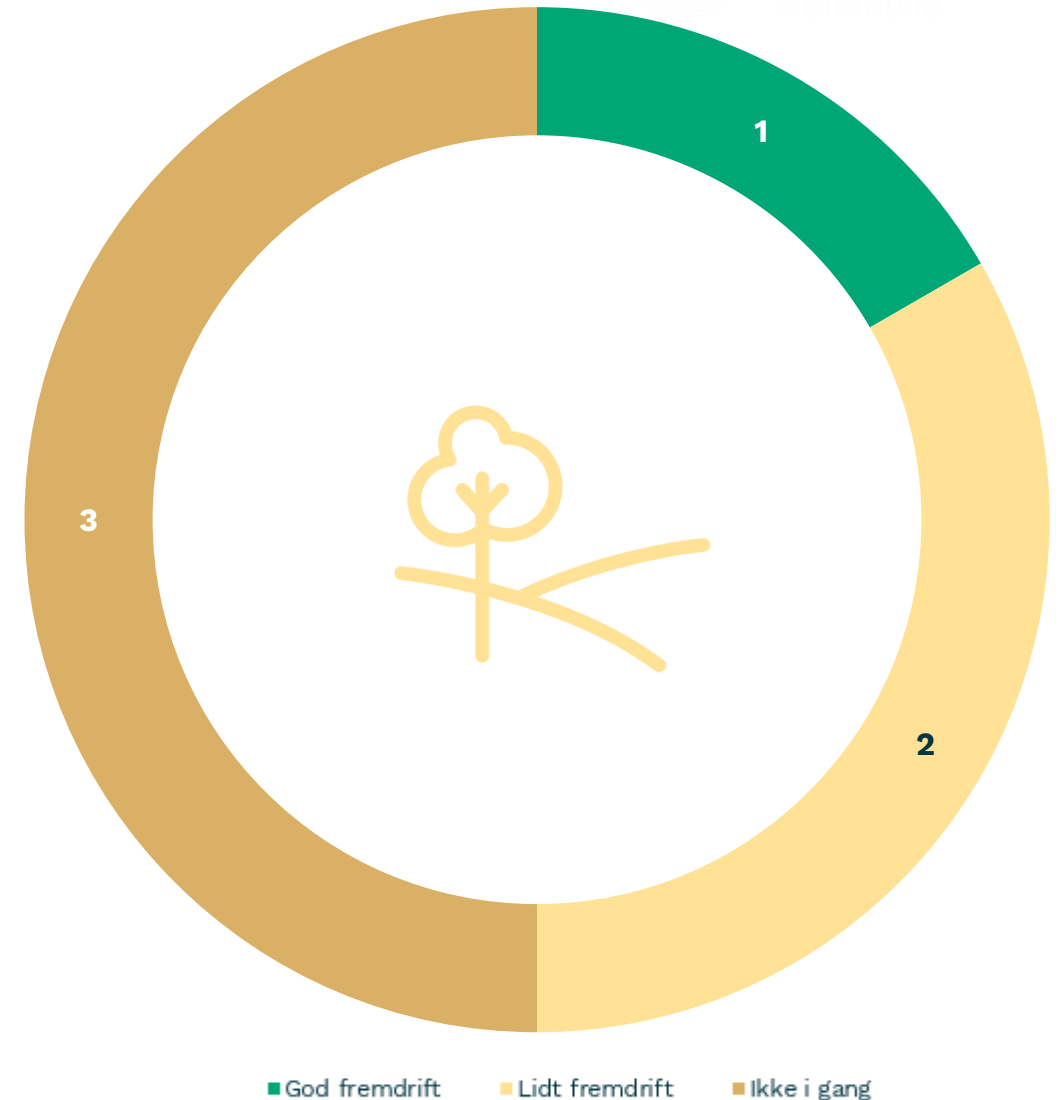
A landscape photograph showing rolling green hills in the background and a field of golden-brown grass in the foreground. The text "Landbrug og skovbrug" is overlaid in white on the grass field.

Landbrug og skovbrug

Vi mangler virkemidler for at bidrage mere til landbrugets grønne omstilling. Fælles fynsk samarbejdsaftale med landbruget på vej.

6 indsatser

- Skovrejsning
- Marine indsatser
- Vådlægning og ekstensivering af kulstofrige landbrugsjorde
- Ændret dyrkning af landbrugsjord
- Ændret fodersammensætning til kvæg
- Ændret gødningshåndtering i stald og lagre

Mål og status

Mål i 2030 i klimahandleplanen

Status i 2023

Etablering af 200 ha skov inden for Skovmølleværkets opland

114 ha til skovrejsning forventes tilplantet i 2026 og 2029.

Indgåelse af fælles fynsk samarbejdsaftale med landbruget

Der arbejdes på etableringen af en fælles fynsk samarbejdsaftale og de første udkast til en aftale er udarbejdet.

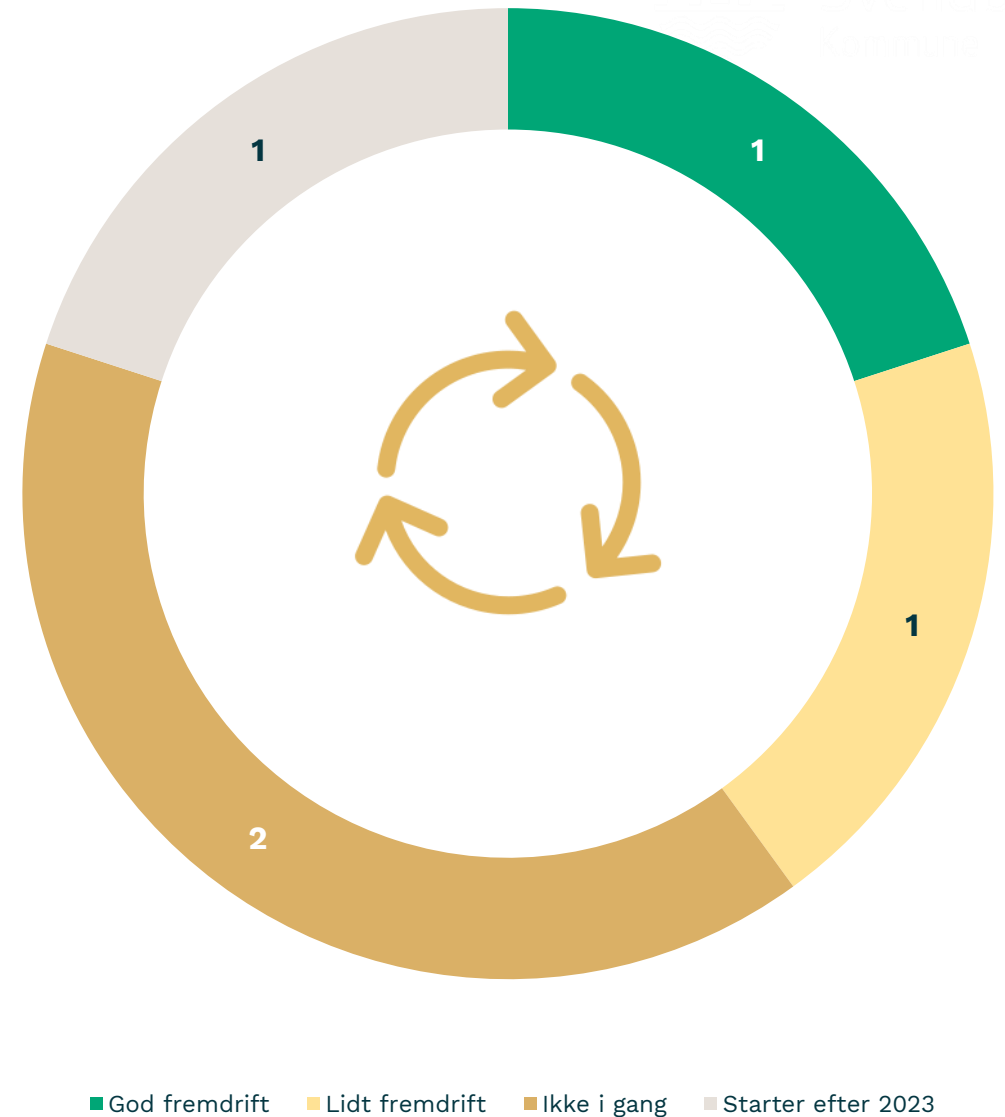

Affald og ressourcer

Etablering af et fælles fynsk affaldssorteringsanlæg trækker ud og er en svær nød at knække.

5 indsatser

- Ny affaldsordning for kildesortering i 10 fraktioner hos husstandene
- Bedre sortering i virksomheder og kommunale bygninger
- Etablering af et fælles fynsk affaldssorteringsanlæg
- Genanvendelse og direkte genbrug af bygge- og anlægsmaterialer
- Forebyggelse af affald

Mål og status

Mål i 2030 i klimahandleplanen

80% genanvendelse af plastaffaldet fra husholdningerne

70% genanvendelse af det øvrige husholdningsaffald

Status i 2023

Genanvendelsen af plastaffald hos behandlingsanlægget er estimeret til 67%.

Genanvendelsen for de indsamlede fraktioner metal, glas, pap, papir, mad, rest og farligt affald er estimeret til 59%.

I regi af FYN2030 bliver der arbejdet på opgørelsesmetoder og målinger af genanvendelse af affald på hele Fyn.

A close-up photograph of a person's hands, wearing a blue long-sleeved shirt, gently holding a small green plant in a field. The background is a vast field of similar green plants under a clear sky. The text 'Fødevarer' is overlaid on the left side of the image.

Fødevarer

Vi arbejder på at sætte klimamål for kommunens køkkener med bred opbakning og involvering.

1 indsats

- Klimavenlig mad og mindre madspild

Mål og status

Mål i 2025

Forslag til mål er under udarbejdelse i samarbejde med kommunens køkkener og med inddragelse af bl.a. MED-udvalget.

Status i 2023

Der er gennemført beregninger af de kommunale indkøbte fødevarers klimaaftryk. Beregningen skal udvikles yderligere og vil blive anvendt i arbejdet med forslag til en målsætning i dialog med kommunens køkkener.

Workshops om klimavenlige fødevarer med eksterne madaktører er afholdt. Der er afholdt erfaringsudvekslingsmøde med de fynske personalekantiner, og et netværk er etableret på initiativ fra Svendborg Kommune.

Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunens medarbejdere som input til opstilling af mål for den grønne omstilling af kommunens personalekantiner.

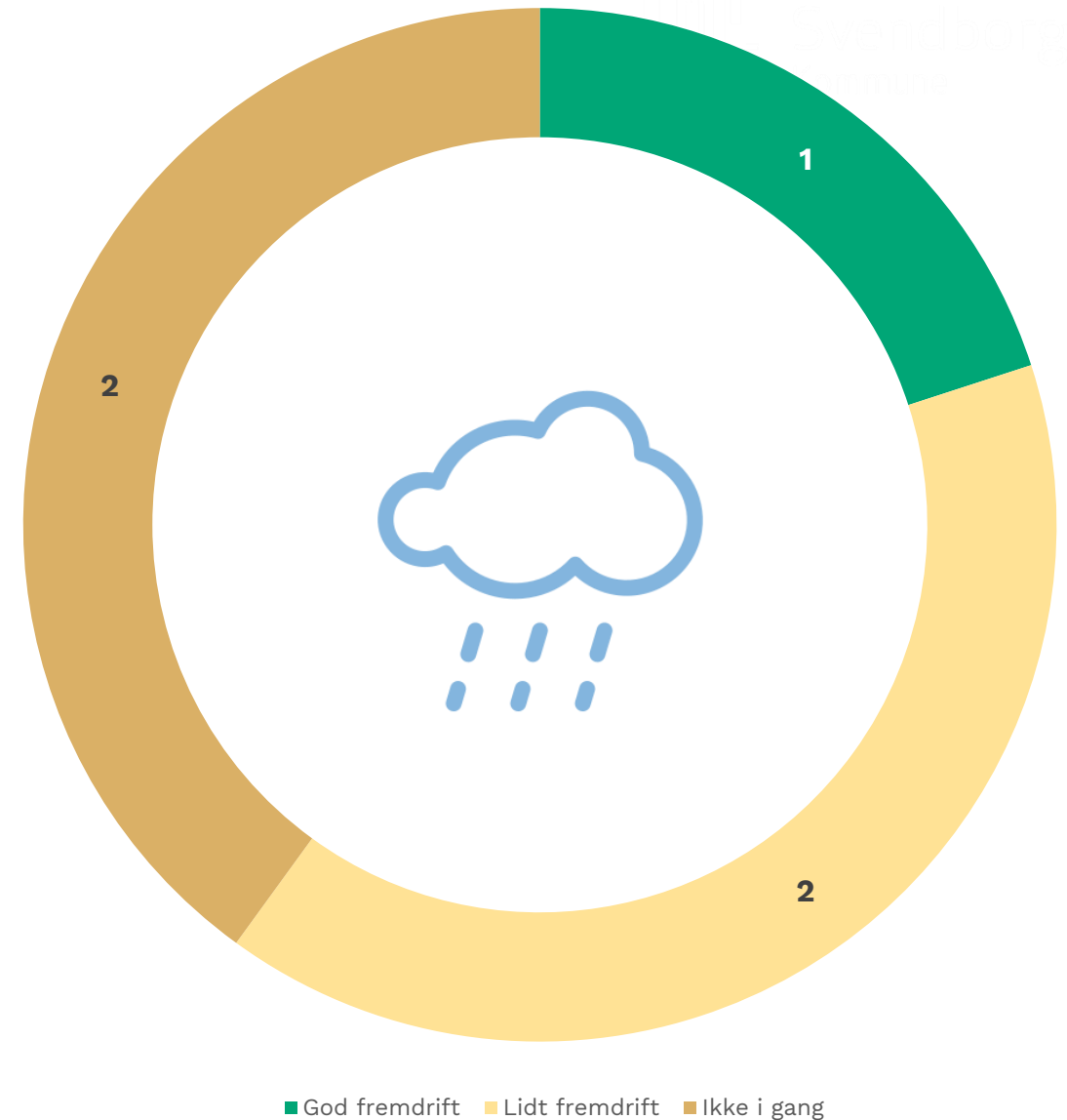

Skybrud

Skybrud

5 indsatser

- Reducering af risiko for skader ved skybrud i bebyggede områder
- Klimasikring af vandløb
- Reducering af oversvømmelser eller udtørring i forbindelse med terrænændringer
- Reducering af erosion og jordskred ved skybrud
- Sikring af drikkevand samt håndtering af terrænnært grundvand

Mål og status

Eksempler på 2030-delmål mod klimarobusthed i 2050

Se alle delmål i klimahandleplanen

Svendborg Kommune har i samarbejde med Svendborg Vand & Affald fastlagt niveauet for klimatilpasning af kloakerede områder. Der er udarbejdet en handleplan.

Vandløb, som er i risiko for at forårsage oversvømmelser ved bebyggede områder og kritisk infrastruktur, er udpeget og prioriteret inden 2025. Indsatser for klimatilpasning i de højest prioriterede områder er sat i gang.

Svendborg Kommune har udpeget områder med risici for skred og erosion samt udarbejdet et indsatsprogram for risikoområder inden 2027. De højest prioriterede tilpasningsindsatser er påbegyndt.

Der er gennemført en informationsindsats, så alle borgere i Svendborg Kommune ved, hvad de kan gøre for at sikre deres ejendom mod skybrud.

Status i 2023

Samarbejdet med Vand og Affald for håndtering af regn- og spildevand er godt i gang (Masterplanen).

Revisionen af kommuneplanen vil bidrage til opdatering af hvilke områder der skal prioriteres.

Der mangler ressourcer til arbejdet.

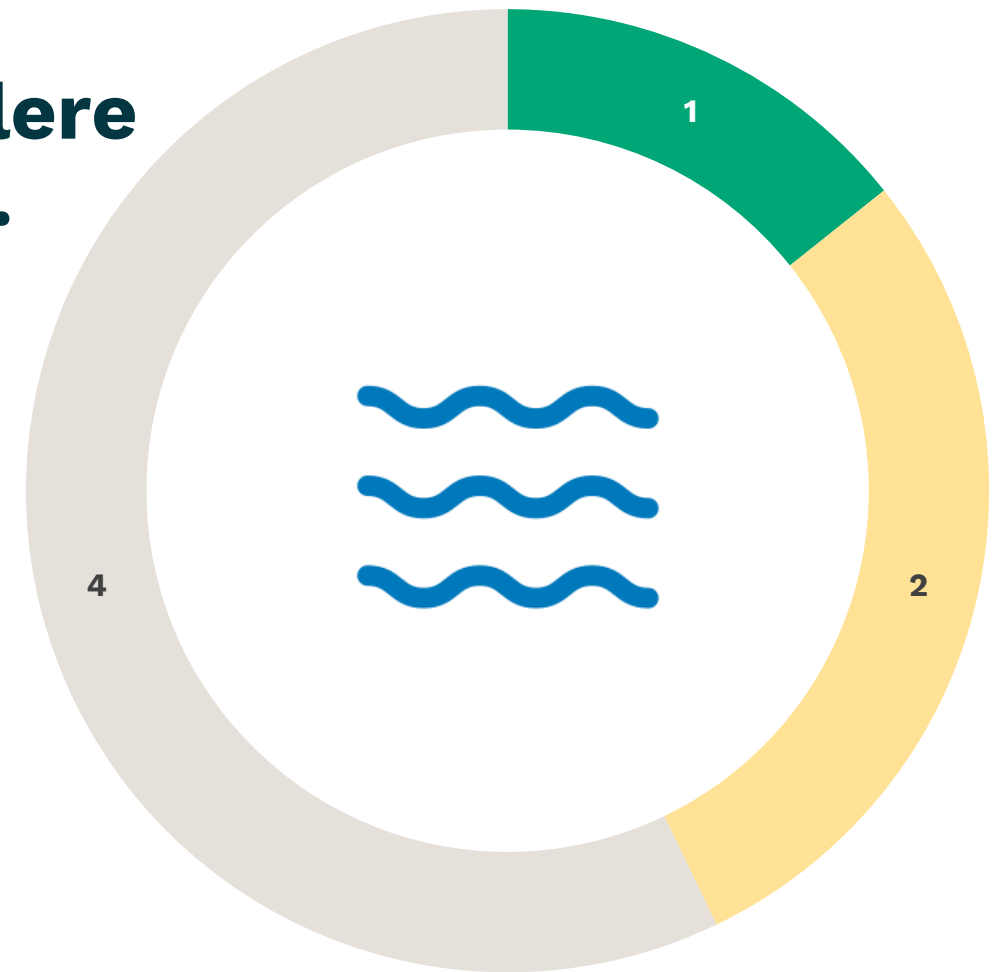
Stormflod og kysterosion

Handleplan for højvandsbeskyttelse af Svendborg Havn er vedtaget.

Der mangler dog ressourcer til flere indsatser, der skal starte i 2024.

7 indsatser

- Reducering af risiko for oversvømmelser af Svendborg Havn
- Beskyttelse af værdifuld flora og fauna på strandenge
- Reducering af risiko for oversvømmelse af infrastruktur anlæg på de mindre beboede øer
- Reducering af risiko for oversvømmelser i bebyggede områder ved stormflod
- Beskyttelse af særligt bevaringsværdige kystkulturmiljøer
- Reducering af risiko for kysterosion i udsatte områder
- Bevarelse af den frie kystdynamik på udpegede strækninger

■ God fremdrift ■ Lidt fremdrift ■ Starter efter 2023

Mål og status

Eksempler på 2030-del mål mod klimarobusthed i 2050

Se alle del mål i klimahandleplanen

Svendborg Kommune har vedtaget en opdateret handleplan for det højest prioriterede område kaldet ”Den Blå Kant” ved og omkring Svendborg Havn. De næste etaper for klimasikring af ”Den Blå Kant” er påbegyndt. Den første etape med kystbeskyttelse af Søndre Havn er gennemført.

Svendborg Kommune har vedtaget en indsatsplan for de øvrige prioriterede risikoområder i Svendborg Kommune. Stedsspecifikke løsningsforslag er udarbejdet i samarbejde med berørte borgere. Indsatser i de højest prioriterede områder er påbegyndt.

Status i 2023

Handleplan for Svendborg Havns højvandsbeskyttelse er vedtaget.

Kortlægning af oversvømmelsestruet natur er påbegyndt.

Der er afholdt indledende møder med beboerne på de mindre beboede øer.

Fire ud af syv indsatser starter efter 2023. Der er ikke afsat tilstrækkelige ressourcer til disse indsatser.

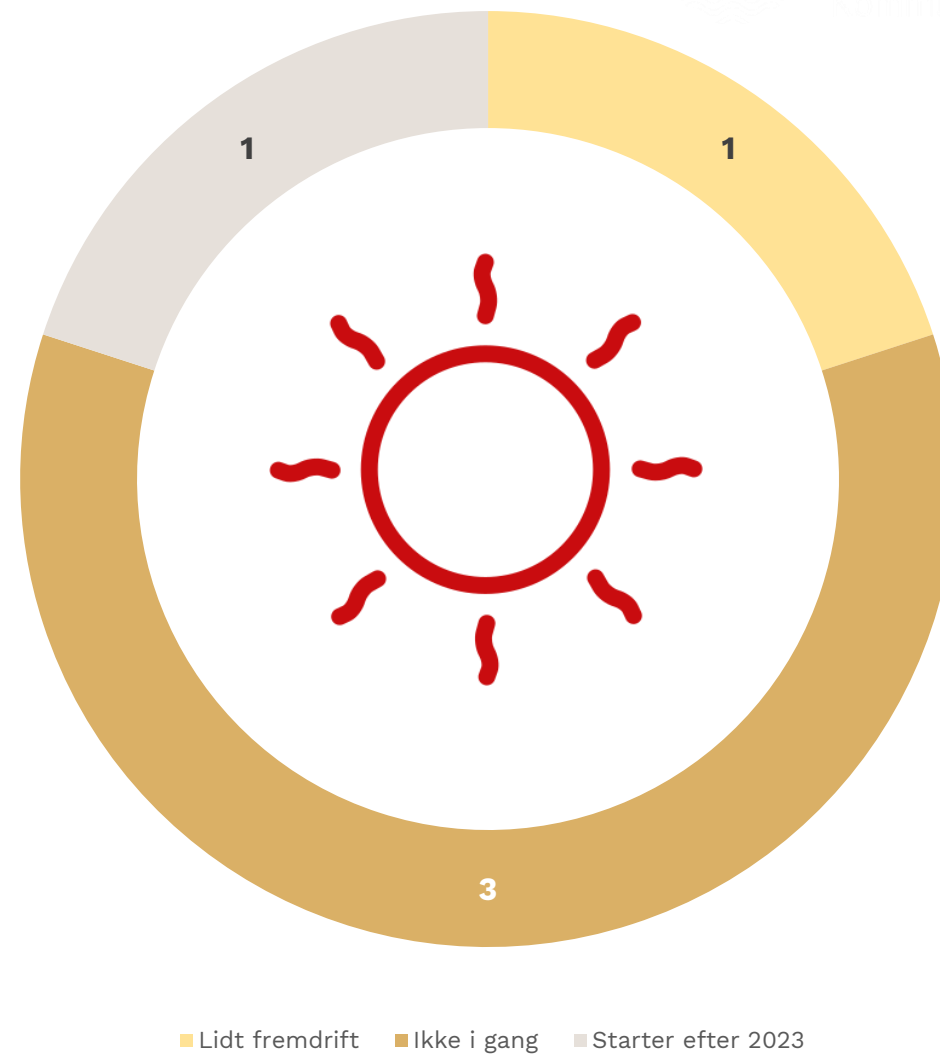
A photograph of a tree branch in silhouette against a warm, orange sunset sky. The sun is a bright, glowing circle on the right side of the frame. The text 'Varme og tørke' is overlaid in white, bold font on the left side of the image.

Varme og tørke

Der mangler ressourcer for at få gang i indsatserne - særligt til kortlægning og analyse.

5 indsatser

- Sikring af tilstrækkelig forsyning af rent drikkevand
- Forhindring af overophedning i byerne
- Sikring af robuste offentlige arealer ved øget anvendelse
- Klimaoptimering af kommunens driftsplanlægning
- Reducering af risiko for naturbrande

Mål og status

Eksempler på 2030-delmål mod klimarobusthed i 2050

Se alle delmål i klimahandleplanen

Svendborg Kommune har kortlagt i hvilke byer fremtidens hedeølger forventes at udgøre en risiko.

Svendborg Kommune har udarbejdet en strategi for øget begrønning samt udnyttelse af øgede nedbørsmængder for kommunale og private arealer.

Svendborg Kommune har kortlagt risikoen for naturbrande.

Der er udviklet en proces for monitorering af risikoen for vandmangel.

Status i 2023

Varme: Arbejdet for målopfyldelsen er ikke påbegyndt.

Tørke: Arbejdet for målopfyldelsen er ikke påbegyndt. Én indsats starter først i 2024.

Der mangler ressourcer til arbejdet.

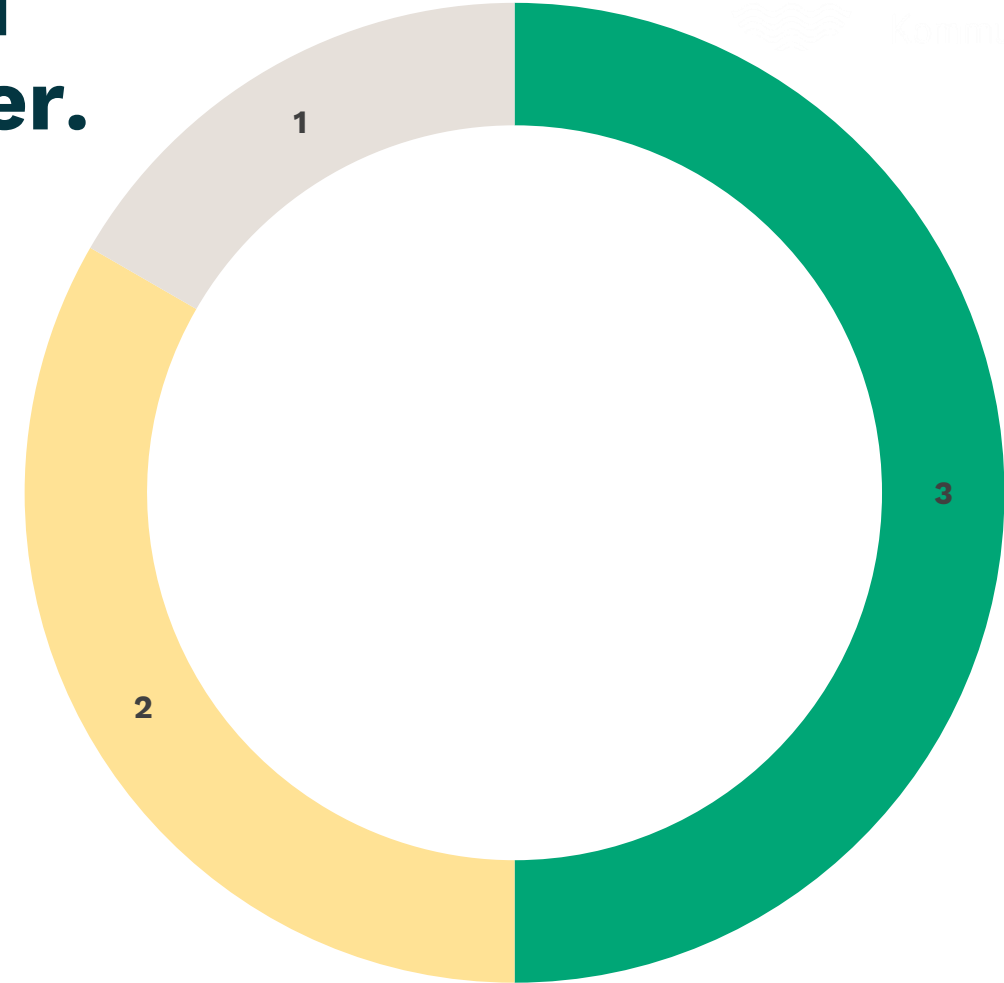

Tværgående indsatser

Der skal endnu mere gang i kommunens indkøbsmuskler.

6 indsatser

- Oplysning, engagement og samskabelse
- Sikring af det nødvendige beredskab
- Undervisning i klima og bæredygtighed i grundskolen
- Fremme klimahensyn i turismesektoren
- Grønne og bæredygtige indkøb og udbud
- Sikring af offentlige services og infrastruktur

■ God fremdrift ■ Lidt fremdrift ■ Starter efter 2023

Status

- Kommunen har holdt en lang række borger- og dialogmøder om bl.a. klimasikring af Svendborg Havn, opstilling af nye vindmøller og solcelleanlæg, udbredelse af fjernvarme og energitjek af boliger.
- Der er opsat to nye havvandstandsmålere for bedre varsling af stormflod langs kommunens kyster.
- Svendborg Kommune er meldt ind i Partnerskab for Grønne Indkøb, og der arbejdes på en ny udbuds- og indkøbspolitik der vægter grøn omstilling.
- Der er en udfordring og opgave i at få implementeret adfærdsændring i hele kommunes organisation.
- Seks kommunale og tre frie grundskoler er medlem af Grøn Skole. Der er afholdt flere arrangementer med inspiration til skolernes lærere i regi af den Grønne Rygrad.

Svendborg
Kommune

Hvad kræver så ekstra opmærksomhed?

Hvad kræver ekstra opmærksomhed?

Klimaneutralitet

- Arbejdet med omstilling til vedvarende energi bør fortsat have et stort fokus. Udfasningen af naturgasfyrr går for langsomt.
- Samarbejdet med kommunens virksomheder og deres bidrag til den grønne omstilling er afgørende for at nå målene for klimaneutralitet. Her har kommunen en faciliterende rolle, hvor vi kan bidrage til vidensdeling, etablering af forpligtigende samarbejder, igangsættelse af analyser m.m.
- Transport og landbrug udgør en væsentlig del af den samlede CO₂-udledning, og indsatserne bør styrkes. Kørsel i personbiler udgør en stor del af CO₂-udledningen. Samarbejdet i regi af FYN2030 om udbredelse af ladestandere og mobilitet er væsentlig som bidrag til denne omstilling.

Hvad kræver ekstra opmærksomhed?

Klimarobusthed

- Vand i form af flere og kraftigere skybrud og stormfloder udgør en risiko for Svendborg Kommune i fremtiden. Denne sommer har også vist, at tørke og hedeølger i fremtiden vil udgøre en risiko, som måske ikke er så langt ude i fremtiden, som vi har regnet med. Hvordan vi sikrer især vores ældre borgere i en varmere fremtid bør have en øget opmærksomhed.
- Der mangler ressourcer til de fleste af de andre indsatser for at opnå målet om en klimarobust kommune. Mange af disse indsatser starter med en kortlægning og analyse som et afgørende grundlag for handleplaner og konkrete aktiviteter.

Hvad kræver ekstra opmærksomhed?

Tværgående

- Der er en udfordring og opgave i at få implementeret adfærdsændring i hele kommunens organisation. Det gælder lige fra ændrede madvaner, transport i arbejdstiden, brug af kontorartikler og møbler til at tænke vand som ressource og rekreativt element ind i dagligdagens arbejde.

Referencer og bilag

Svendborg Kommunes Klimahandleplan 2022 med tilhørende indsatskatalog der beskriver hver af de 49 indsatser kan hentes her:

<https://www.svendborg.dk/gr%C3%B8nomstilling>

Bilag 1: Status for klimahandleplanens 49 indsatser

Bilag 2: Sektormål for klimaneutralitet i 2030

Bilag 3: Sektormål for klimarobusthed i 2030

Bilagene kan hentes her: <https://www.svendborg.dk/dagsorden-og-referat>

